

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze ve veřejném zasedání konaném dne 21. prosince 2021, v trestní věci obžalovaného [údaje o účastníkovi] státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] obžalovaného [údaje o účastníkovi]

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání státního zástupce jako nedůvodné zamítá.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen MS) byl obžalovaný [jméno] [příjmení] podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn obžaloby pro skutky (útoky) 1) – 2), jak jsou konkretizovány ve výroku napadeného rozsudku, jimiž měl spáchat pokračující zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku, když soud učinil závěr, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.
2. Podle § 229 odst. 3 tr. řádu bylo poškozené [příjmení] spořitelní družstvo v likvidaci, [IČO], se sídlem [adresa], [PSČ] [obec a číslo] (dále jen MSD), odkázáno se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
3. Rozsudek městského soudu právní moci nenabyl, když jej v zákonem stanovené lhůtě napadl státní zástupce Vrchního státního zastupitelství odvoláním v neprospěch obžalovaného. Odvolací námitky státního zástupce lze shrnout následovně:
4. Odvolatel konstatoval, že opravný prostředek je podáván v neprospěch obžalovaného, konkrétně pak do výroku o vině, s nímž nemůže souhlasit, neboť dle jeho názoru městský soud pochybil, když provedené dokazování, jež lze označit za úplné a vyčerpávající, je v příkrém rozporu s napadeným rozsudkem, kterým byl obžalovaný [jméno] [příjmení] obžaloby zproštěn, neboť důkazy vedly k jednoznačnému závěru o vině obžalovaného, a to plně v intencích podané obžaloby.
5. Dále státní zástupce rozebírá odůvodnění pod body 73. – 86. napadeného rozsudku, jež považuje za rozporné se vši logikou, neboť i když soud v předmětné trestní věci náležitě objasnil skutkový stav, vyvodil ve věci z provedených důkazů nesprávný závěr ohledně viny obžalovaného [jméno] [příjmení]. Hodnocení důkazů je dle státního zástupce tendenční a je provedeno tak, aby bylo možno obžalovaného obžaloby zprostit. Odvolatel zastává názor, že předložil soudu dostatek důkazů, které jednoznačně prokazují vinu obžalovaného, a toto své přesvědčení opírá o předložené a soudem provedené důkazy, v podrobnostech plně odkazuje na odůvodnění obžaloby na stranách č. 14 - 22, kde jsou jednotlivé důkazy podrobně rozebrány s tím, že se na důkazní situaci po provedeném hlavním líčení nic nezměnilo, jakož i na svou závěrečnou řeč, podrobně zachycenou v protokole o hlavním líčení ze dne 11. 12. 2020.
6. Státní zástupce na adresu obžalovaného uvádí, že se jedná o osobu plně svéprávnou, s ukončeným středoškolským vzděláním, působící jako statutární orgán obchodních [právnícká osoba], s.r.o., a posléze [právnícká osoba], (zde poukazuje na další aktuální trestní stíhání pro obdobné jednání společně s Ing. [jméno] [příjmení] a JUDr. [jméno] [příjmení]), o osobu znalou podnikatelského prostředí, která vystupovala v různých obchodních vztazích, dražbách apod. Obžalovaný je též osobou znalou úvěrového procesu, a to nejen u poškozené [příjmení], neboť uzavřel v období před spácháním trestného činu již 5 úvěrů, z nichž 4 byly uzavřeny právě s poškozeným [příjmení], z čehož plyne závěr o nutné míře právního povědomí a předpokladu schopnosti chápat smysl účelu úvěru, způsob splácení, zajištění úvěru, tržní hodnotu nemovitosti,

územní plán, podnikatelský plán, účel znaleckého posudku, stanovení hodnoty nemovitosti porovnáním, apod. Navíc v investičním záměru obžalovaný sám prezentuje jako jeden ze tří hlavních oborů podnikání obchodování s nemovitostmi. Na základě výše uvedeného odvolatel činí závěr, že neobstojí a obstat nemůže argument, že za obžalovaného podklady připravovala [právnícká osoba], a.s., neboť on byl osobou s dostačujícími znalostmi a zkušenostmi, aby věděl, že posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] a ocenění znalce [jméno] [příjmení] byly podány ke zcela jinému účelu a byly účelově nadhodnoceny. V podrobnostech pak státní zástupce odkazuje na odůvodnění obžaloby na str. [číslo] násl. (20 - 21), jakož i znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, ze dne 27. 5. 2018 znalce prim. MUDr. [jméno] [příjmení] (viz str. 21 obžaloby).

7. Odvolatel se dále zabývá otázkou porušení pravidel obezřetnosti úvěrujícího subjektu při prověřování údajů poskytnutých při sjednávání úvěrové smlouvy, která bez dalšího nemá vyloučit trestní odpovědnost pachatele za trestný čin úvěrového podvodu podle § 211 trestního zákoníku, a to ani při vědomí, že kontrolní mechanismy v tomto případě u MSD v rámci úvěrového procesu selhávaly. Pozornost obrací též na [právnícká osoba], s.r.o., jež měla v rozhodné době jediného jednatele a též společníka, a to obžalovaného, přičemž neměla žádné zaměstnance, takže veškeré tvrzené podnikání bylo právě v rukou obžalovaného [jméno] [příjmení]. Nadto ve snaze vyhnout se plnění svých závazků obžalovaný posléze účelově převedl zmiňovanou společnost na tzv. bílého koně [jméno] [příjmení]. Tuto skutečnost státní zástupce považuje za ověřenou jeho výpovědí u hlavního líčení ze dne 2. 11. 2020, na kterou též odkazuje. Dále poukazuje na jednotlivé žádosti o poskytnutí úvěru, ze kterých dle něj jednoznačně plyne, z jaké činnosti mají být úvěry spláceny. V případě první žádosti se pouze konstatuje, že úvěr bude splácený z podnikatelské činnosti bez uvedení konkrétních okolností, ve druhé žádosti pak je uvedeno, že úvěr bude splácený z prodeje nemovitostí. Státní zástupce přitom považuje za nutné dodat, že na jistínách úvěrů nebylo splaceno ničeho, a že obžalovaný v žádostech prohlásil, že všechny údaje, uvedené v žádostech o úvěru a v přílohách k těmto žádostem (jež obsahovaly i znalecký posudek Ing. [jméno] [příjmení] a ocenění nemovitosti [jméno] [příjmení], včetně investičních záměrů) jsou úplné, správné a pravdivé, přičemž tyto i vlastnoručně podepsal. Obdobné prohlášení obžalovaného pak obsahují i jednotlivé smlouvy o úvěru [číslo].

8. Ke znaleckému posudku [číslo] ze dne 15. 9. 2011 Ing. [jméno] [příjmení] uvedl státní zástupce jeho obecné základní údaje a rysy, přičemž vyzdvihl skutečnost, že objednatel posudku byla [právnícká osoba], s.r.o., jednající jediným jednatelem i jediným společníkem [jméno] [příjmení], dále, že jako účel posudku bylo uvedeno, „zjištění ceny nemovitosti“ (nikoliv tedy pro účely úvěrového řízení u MSD, tj. ocenění nemovitosti jako budoucí zástavy pro poskytnutí podnikatelského úvěru). Další podtrženou skutečností je, že jedním z podkladů pro vypracování posudku bylo i místní šetření znalce se zaměřením současného stavu dne 11. 9. 2011 za přítomnosti objednatel. Odvolatel též poukazuje na skutečnost, že to byl právě obžalovaný, kdo svým podpisem v žádosti o úvěr stvrdil, že předkládané dokumenty, včetně předmětného znaleckého posudku, jsou úplné, správné a pravdivé a že nic nezamlčel. K tomu dodává, že pokud by byl objednatel posudku někdo jiný než [právnícká osoba], s.r.o., jednající obžalovaným, potom by to na titulní straně posudku bylo zcela jistě uvedeno a obžalovaný by prohlášení v žádosti o úvěr o pravdivosti údajů nepodepsal. Ve vztahu k ocenění nemovitostí [číslo] ze dne 14. 11. 2012 [jméno] [příjmení] též státní zástupce uvádí jeho obecné základní údaje a rysy, přičemž je zde opět zdůrazněn účel ocenění, jímž bylo, „zjištění ceny nemovitosti ke dni ocenění“ (nikoliv tedy pro účel úvěrového řízení u MSD, tj. ocenění nemovitosti jako budoucí zástavy pro poskytnutí podnikatelského úvěru). Stejně jako u znaleckého posudku zde státní zástupce argumentuje, že svým podpisem obžalovaný stvrdil, že všechny předkládané dokumenty k žádosti o úvěr jsou úplné, správné a pravdivé a že nic nezamlčel, včetně argumentu týkajícího se titulní strany ocenění. K tomu odvolatel dodává, že oba citovaní znalci byli vedeni na seznamu odhadců MSD, a tudíž byli akceptováni při oceňování nemovitostí, představujících zajištění úvěrů, znalce si vždy vybíral

klient/žadatel o úvěr ze seznamu sám, když mu byl seznam předložen zaměstnanci úvěrového oddělení MSD, což bylo obžalovanému dle státního zástupce známo z předchozích jednání o úvěrech. Uvedené skutečnosti mají potvrzovat Ing. [jméno] [příjmení] – vedoucí úvěrového oddělení, a Ing. [jméno] [příjmení] – risk manažer MSD (viz protokol o hlavním líčení ze dne 31. 8 2020). Nadto odvolatel argumentuje skutečností, že seznam odhadců koresponduje s vnitřním předpisem MSD, týkajícím se ohodnocení zajišťovacích instrumentů, kde je stanoveno, že smluvní odhadce užívá MSD pro stanovení odhadu tržní ceny relevantního majetku. Dále se státní zástupce zabývá též aspekty zmiňovaného vnitřního předpisu a otázkou zajištění zástavním právem k nemovitosti, konkrétně pak výpočty stanovení tržní ceny, kdy maximální přípustná hodnota jistotného koeficientu je 80 % právě v případě zástavního práva k nemovitostem, sloužícím k podnikání, u nichž lze důvodně předpokládat vysokou míru tržní poptávky a minimální pravděpodobnost negativních cenových výkyvů. Zde státní zástupce konkrétně poukazuje na znalecký posudek Ing. [jméno] [příjmení], kdy cena obvyklá byla stanovena v tomto konkrétním případě na částku ve výši 98 544 100 Kč. Pakliže bychom tuto částku vynásobili koeficientem 0,8, vyšla by částka ve výši 78 835 280 Kč, tedy částka zajištění, která pokryje jak požadovaný úvěr ve výši 63 500 000 Kč tak i úvěr ve výši 14 400 00 Kč. Podobnou situaci státní zástupce shledává i u ocenění [jméno] [příjmení], když byla stanovena cena nemovitostí na částku ve výši 12 000 000 Kč. Pakliže tuto částku též vynásobíme koeficientem 0,8, vychází částka ve výši 9 600 000 Kč, tedy částka zajištění, která pokryje požadovaný úvěr ve výši 9 500 000 Kč. Z uvedeného odvolatel dovozuje, že výše zmíněný znalecký posudek a ocenění byly pro obžalovaného tzv., „dělány na míru“ tak, aby dosáhl na požadované úvěry. Nadto státní zástupce podotýká, že obžalovaný byl osobou úvěrového procesu u MSD znalou, když u ni již 4 úvěry čerpal, z čehož též dovozuje skutečnost, že obžalovaný jednal v úmyslu přímém.

9. V další části svého odvolání státní zástupce poukazuje na jednotlivé investiční záměry, z nichž je zřejmé, že pokud [právnícká osoba], s ., měla mimo jiné svoji podnikatelskou činnost založenu na činnosti realitní, deklaruje tím obžalovaný předpoklad své odbornosti při obchodování s nemovitostmi, zejména povědomí o jejich tržních cenách. Byť se v prvním případě jednalo o nemovitost specifickou (autobusové nádraží), předpokládá se u něj i povědomí o developerských projektech, územním plánu a jeho případné změně. Následně odvolatel konstatuje, že ze smlouvy o zřízení zástavního práva ze dne 9. 3. 2012, uzavřené mezi MSD, jako zástavním věřitelem, a [právnícká osoba] (Ing. [příjmení] [příjmení]), jako zástavcem a [právnícká osoba], jako klientem plyne, jaká pohledávka i v jaké výši je zajišťována a jaké nemovitosti jsou předmětem zástavního práva. Posléze státní zástupce poukazuje na odměnu za poskytnuté zajištění závazků zřízením zástavního práva ve výši 2 % per annum z brutto hodnoty zastaveného majetku, na které se dohodly smluvní strany [právnícká osoba], a [právnícká osoba] K tomu dodává, že Ing. [příjmení] [příjmení] je naprosto nedůvěryhodná osoba, která s největší pravděpodobností v projednávané věci trestnou činnost obžalovaného řídila s tím, že sám je v souvislosti s kauzou poškozeného [příjmení] trestně stíhán pro úvěrové podvody v šesti případech, z nichž již ve dvou byl obžalován u Městského soudu v Praze, je též společně trestně stíhán v rámci přípravného řízení s [jméno] [příjmení] a JUDr. [jméno] [příjmení] ve věci společnosti [právnícká osoba], u Okresního soudu v Ústí nad Labem, kdy lze v řádech několika měsíců očekávat podání obžaloby. Odvolatel konstatuje, že s ohledem na výsledek trestního řízení budou případně NCOZ uděleny příslušné pokyny, neboť v rámci hlavních líčení v předmětné věci vyplynula trestněprávní odpovědnost i dalších osob – ing. [jméno] [příjmení], obou znalců [příjmení] [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], jakož i [jméno] [příjmení] ze [právnícká osoba], a.s.

10. K úvěru [číslo] státní zástupce uvádí, že proti znaleckému posudku Ing. [jméno] [příjmení] měl k dispozici 3, resp. 4 znalecké posudky, které podporovaly obžalobu – znalecký posudek Ing. [jméno] [příjmení], revizní posudky společnosti A- [právnícká osoba], (revize posudku Ing. [jméno] [příjmení]), a společnosti [právnícká osoba], (revize posudků Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]), a znalecký posudek společnosti [právnícká osoba] V případě úvěru [číslo] proti ocenění

[jméno] [příjmení] měla obžaloba k dispozici revizní znalecký posudek společnosti A- [právnícká osoba], jež obžalobu podpořil. V další části odvolání pak státní zástupce sumarizuje závěry, jež dle něj vyplývají z výpovědi znalce [příjmení] [jméno] [příjmení], Mgr. [jméno] [příjmení] ze znaleckého ústavu A- [právnícká osoba], Bc. [jméno] [jméno] ze znaleckého ústavu [právnícká osoba], a Ing. [jméno] [příjmení] ze znaleckého ústavu [právnícká osoba], a to, že znalcem [příjmení] [jméno] [příjmení] stanovená cena nemovitostí ve výši 98 544 100 Kč neměla oporu v územním plánu MM [obec], a že obžalovanému bylo naprosto jasné, že tvrzená výstavba OC na místě autobusového nádraží není v souladu s platným územním plánem, a tedy věděl, že znalecký posudek je účelově nadhodnocen, přičemž spolehl na změnu územního plánu, kterou lze očekávat v řádu několika let, je spolehl pouze na náhodu, zda ke změně vůbec dojde či nikoliv, přitom splatnost jistiny úvěru byla stanovena nejpozději do 28. 2. 2014. K ocenění znalce [jméno] [příjmení] pak odvolatel uvádí, že z revizního znaleckého posudku A- [právnícká osoba], vyplynulo, že v ocenění není uveden přesný rozsah ocenění, absentuje účel posudku, zjištění ceny nemovitosti ke dni ocenění není dostačující, není popsáno skutečné využívání jednotlivých objektů ke dni ocenění, porovnávací metoda je provedena zcela neprůkazným nejasným způsobem, metodicky chybně s tím, že je záměrně navyšována obvyklá cena, přičemž dle znaleckého ústavu by měla být obvyklá cena správně odhadnuta dle porovnávací metody na částku ve výši 4 700 000 Kč. Dále pak společnost A- [právnícká osoba], vyhodnotila podnikatelský záměr [právnícká osoba], s.r.o., s tím, že je ekonomicky nereálný a velmi nadhodnocený, z hlediska poskytnuté dokumentace nepodložený a neprokazatelný, když obchody jsou anonymní a nepodložené jakoukoli dokumentací, marže a doba obratu je nadhodnocená. Dále státní zástupce odkazuje na str. 19-20 obžaloby, kde je detailně popsáno obchodování [právnícká osoba], s.r.o., ze kterého plyne, že společnost nebyla schopna dostát svým závazkům z poskytnutého úvěru, přičemž si byl obžalovaný vědom toho, že MSD předložil nekonkrétní investiční záměr, týkající se obchodu s nemovitostmi, založený pouze na náhodě, zda někdy v budoucnu ziskový obchod s nemovitostmi uzavře či nikoliv. V neposlední řadě pak státní zástupce poukazuje na kupní smlouvu ze dne 21. 9. 2016, uzavřenou mezi společnostmi [právnícká osoba], jako prodávajícím a Sady [obec], spol. s r.o., jako kupujícím (č.l. 858), z níž plyne, že třetí část kupní ceny bude vyplacena na účet prodávajícího s tím, že bylo zjištěno, že jde o účet obžalovaného a nikoli účet [právnícká osoba], s.r.o., což bylo ověřeno i ze smlouvy o úschově finančních prostředků u advokáta ze dne 21. 9. 2016 (č.l. 708), jakož i výpisem z centrální evidence účtů z ČNB (č.l. 1367). Pokud z investičního záměru vyplývá, že úvěr bude splácen ze zisku z prodeje nemovitostí, je převod části kupní ceny na soukromý účet obžalovaného s tímto v rozporu, což bylo obžalovanému zřejmé, když byl investiční záměr součástí žádosti o úvěr, kterou vlastnoručně podepsal. Závěrem se státní zástupce zabývá úvahami o případném uložení trestu obžalovanému při uznání viny. Pro zajímavost poté uvádí, že sestra obžalovaného je soudkyní Krajského soudu v Hradci Králové.

11. S ohledem na uvedené skutečnosti státní zástupce navrhl, aby Vrchní soud v Praze (dále jen, „vrchní soud“) jako soud odvolací napadený rozsudek městského soudu podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušil a věc v celém rozsahu podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrátil městskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

12. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací postupem podle § 254 odst. 1 tr. řádu z titulu opravného prostředku státního zástupce přezkoumal napadené výroky rozsudku městského soudu, přezkumu pak podrobil i řízení, které jeho vydání předcházelo. Učinil závěr, že odvolání státního zástupce přisvědčit nelze, když na toto je třeba hledět jako na nedůvodné.

13. Zmíněným přezkoumáním napadeného rozsudku a jemu předcházejícího řízení bylo zjištěno, že toto řízení je prosto procesních vad, které by byly natolik vážné, že by mohly mít za následek nesprávnost některého z rozsudečných výroků, a představovaly by tak titul pro jeho zrušení. Nalézací soud postupoval v plném souladu s patřičnými ustanoveními trestního řádu, přičemž dbal o zachování práv stran trestního řízení, jmenovitě pak práv obžalovaného na obhajobu a zákonný (fair) proces.

14. V rámci přezkumného řízení bylo odvolacím soudem též zjištěno, že soud prvního stupně ve věci nashromáždil důkazy v rozsahu, který je vyžadován ustanovením § 2 odst. 5 tr. řádu, tedy v rozsahu, který je plně postačující k tomu, aby soudu umožnil učinit ve věci rozhodnutí, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Důkazní materie tak byla náležitým a adekvátním podkladem pro rozhodovací činnost nalézacího soudu, což ostatně v odůvodnění svého odvolání konstatuje i státní zástupce, který provedené dokazování označuje za úplné a vyčerpávající.

15. Důkazy pak nalézací soud řádně vyhodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu, způsobem plně konformním ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, čehož výsledkem jsou správné skutkové i právní závěry, kdy v zažalovaném jednání nebyl shledán čin trestný podle trestního zákoníku a bylo tudíž rozhodnuto zprošťujícím výrokem.

16. Dokazování bylo ve veřejném zasedání doplněno toliko ex officio odvolacím soudem, když stranám byla předložena listina – aktuální opis rejstříku trestů obžalovaného [příjmení]. [příjmení].

17. Po provedeném přezkumném řízení vrchní soud konstatuje, že rozhodnutí, které nalézací soud učinil, je namístě přisvědčit, přičemž lze plně odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku MS v [obec], v němž tento soud představuje jednotlivé důkazní prostředky a prezentuje jejich podstatný obsah (str. 4 – 34 rozsudku), a následně tyto hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu a činí své skutkové a právní závěry (str. 34 - 38 odůvodnění napadeného rozsudku), včetně závěrů, vztahujících se k otázce povinnosti k náhradě škody, trestnou činností způsobené.

18. Na tomto místě je namístě rekapitulovat, že soud prvního stupně po provedeném dokazování učinil závěr, že nebylo bez velmi výrazných důvodných pochybností prokázáno, že by si obžalovaný při sjednávání úvěrových smluv byl vědom skutečností, že posudek znalce [příjmení] [příjmení] (resp. Ocenění nemovitosti, vypracované znalcem [příjmení]) byly vyhotoveny pro jiný účel, že cena obvyklá stanovená těmito znalci je pro potřeby schvalovacího řízení při poskytování úvěru nesprávná a neodpovídá parametrům pro stanovení obvyklé ceny hodnoty předmětu zajištění při řízení o poskytování úvěru. Nebylo prokázáno, že by obž. [příjmení] znalecký posudek (resp. vypracování ocenění) sám zadával či znalce k vypracování posudku (ocenění) jakkoliv instruoval. Rovněž tak nebylo prokázáno, že by obžalovaný smlouvu o úvěru s MSD podepisoval s vědomím, že [právnícká osoba], s.r.o., nebude hradit dohodnuté závazky, plynoucí z úvěrových smluv, nebylo prokázáno ani to, že by si byl vědom ekonomické nereálnosti investičního podnikatelského záměru, zpracovaného [právnícká osoba], a.s., pro účely žádosti o poskytnutí úvěru. Těmto závěrům nalézacího soudu, jak již bylo shora uvedeno, soud odvolací přisvědčil, a v bližších podrobnostech opětovně odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, zejména odst. 74. až 84. (str. 35 -38 rozsudku).

19. Za daných okolností s ohledem na učiněný výrok podle § 226 písm. b) tr. řádu pak nelze mít sebemenších výhrad ani k výroku podle § 229 odst. 3 tr. řádu, jímž bylo rozhodnuto o nároku na náhradu škody, který uplatnilo Metropolitní spořitelní družstvo v likvidaci, se sídlem [adresa], jež s tímto nárokem bylo odkázáno na řízení ve věcech občanskoprávních.

20. Odůvodnění rozsudku městského soudu není na tomto místě zapotřebí obsáhleji citovat, postačí na toto odkázat, jak bylo učiněno shora. Uvedený postup je aprobován i judikaturou Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, vycházející z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen ESLP), z níž se podává, že odvolací soud se při zamítnutí odvolání v principu může omezit na převzetí odůvodnění soudu nižšího stupně (srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 5Tdo 86/2002, usnesení ÚS ČR sp.zn. II.ÚS 2947/08, a konečně zejména rozhodnutí ESLP ve věci [příjmení] vs. Španělsko).

21. K některým konkrétním bodům argumentace opravného prostředku státního zástupce patří se přesto nad rámec odůvodnění napadeného rozsudku zmínit následující:

A. Námitkám odvolatele, že nemůže obstát argumentace obžalovaného, že za něj podklady pro řízení o úvěru připravovala [právnícká osoba], neboť je osobou znalou úvěrového procesu, neboť

uzavřel v období před spácháním trestného činu již 5 úvěrů, z nichž 4 byly uzavřeny právě s poškozeným [příjmení], z čehož plyne závěr o nutné míře právního povědomí a předpokladu schopnosti chápat smysl účelu úvěru, způsob splácení, zajištění úvěru, tržní hodnotu nemovitosti, územní plán, podnikatelský plán, účel znaleckého posudku, stanovení hodnoty nemovitosti porovnáním, apod., se současným poukázáním na aplikační praxi soudů, podle níž porušení pravidel úvěrujícího subjektu bez dalšího nevyklučuje odpovědnost pachatele za trestný čin úvěrového podvodu, přisvědčit nelze. Totéž platí pro předkládaný závěr, že obžalovaný byl osobou s dostačujícími znalostmi a zkušenostmi, aby věděl, že posudek znalce [příjmení] [jméno] [příjmení] a ocenění znalce [jméno] [příjmení] byly podány ke zcela jinému účelu a byly účelově nadhodnoceny, a přesto obžalovaný v podaných žádostech o úvěr stvrdil svým podpisem, že tyto i s jejich přílohami (včetně zmíněného znaleckého posudku a ocenění nemovitosti) jsou úplné, správné a pravdivé. Uvedenou argumentaci shledává odvolací soud nepřiléhavou a místy až absurdní, neboť zastává názor, že povinnost úvěrujícího subjektu chovat se při správě vlastních aktiv obezřetně nelze bez dalšího přenášet na žadatele o úvěr (obžalovaného), aniž by bylo náležité zkoumáno, do jaké míry byl poškozený uveden v omyl (pokud se tak opravdu stalo) na základě sofistikovaného jednání pachatele, resp. do jaké míry škoda, již utrpěl, jde na vrub prvoplánové nedbalosti a nepozornosti poškozeného (když s ohledem na sumu a charakter trestních kauz, v nichž Metropolitní spořitelní družstvo vystupuje, může se vkrádat i otázka, jde-li toliko o nedbalost a nepozornost). Odvolací soud pak shledává nepřipadným, aby žadatel o úvěr, který stvrzuje úplnost a pravdivost údajů uváděných v žádosti o úvěr, přebíral svým podpisem odpovědnost i za správnost znaleckého posudku či ocenění nemovitosti.

B. V této souvislosti je pak odvolatelem poukazováno též na skutečnost, že při vynásobení znalci stanovených hodnot nemovitostí určených k zástavě za úvěr koeficientem 0,8 (užívaným MSD v úvěrovém procesu, kdy maximální přípustná hodnota jistotného koeficientu je 80 % právě v případě zástavního práva k nemovitostem), vycházejí částky zajištění, které pokryjí požadované úvěry ve výši 63 500 000 Kč a ve výši 14 400 00 Kč v prvním případě, jakož i úvěr ve výši 9 500 000 Kč v případě druhém. Z uvedeného státní zástupce dovozuje, že výše zmíněný znalecký posudek a ocenění byly pro obžalovaného tzv., „dělány na míru“ tak, aby dosáhl na požadované úvěry. Nadto odvolatel podotýká, že obžalovaný byl osobou úvěrového procesu u MSD znalou, když u ni již 4 úvěry čerpal, z čehož též dovozuje skutečnost, že obžalovaný jednal v úmyslu přímém. Opačným deduktivním postupem ovšem je možno dospět k závěru, že obžalovaný [příjmení] na základě dřívějších zkušeností s úvěrující společností byl obeznámen se skutečností, že maximálně lze požadovat úvěr ve výši 80% hodnoty zástavy, tudíž výši požadované úvěrové částky nastavil tak, aby ještě této podmínce dostál. Nadto, jak je zmíněno již výše, nebylo v rámci dokazování postaveno najisto, že by s osobami znalců (odhadců), kteří ohodnotili zástavy realizovali, byl v kontaktu a tyto nějak ovlivňoval. Skutečnost, že obž. [příjmení] již v době předcházející inkriminovanému jednání u poškozeného [příjmení] úvěry čerpal (a k tomuto nebylo zjištěno žádných negativních poznatků, takže tyto zřejmě řádně splatil), pak nelze bez dalšího jmenovanému přičítat k tíži, když přinejmenším ze strany úvěrujícího subjektu tomu bylo zjevně naopak.

22. Závěrem je nicméně třeba konstatovat, že je nutno vycházet z premisy, že hodnocení důkazů je doménou toho soudu, který je provedl, tj. zpravidla soudu prvního stupně. Jestliže tomuto hodnocení nelze vytknout žádnou zásadní vadu – zejména neúplnost nebo logickou chybnost – není opravná instance (odvolací soud) oprávněna takové hodnocení důkazů a z něho vyplývající skutkové zjištění zpochybňovat a nahrazovat vlastním hodnocením (viz např. TpR 1/2007, s. 24). Zmiňovanou neúplnost, nelogičnost nebo zjevnou nesprávnost či rozpor s obsahem provedených důkazů, v rámci své přezkumné činnosti vrchní soud neshledal, odůvodnění nalézacího soudu má za logické, nerozporné a pochybnosti nevzbuzující.

23. Za těchto okolností, když bylo zjištěno, že nalézací soud postupoval při hodnocení důkazů důsledně podle ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu a učinil logicky odůvodněná a úplná skutková zjištění,

nemohl by odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušit napadený rozsudek jen proto, že by sám na základě svého přesvědčení hodnotil tytéž důkazy s jiným v úvahu přicházejícím výsledkem (srov. R 53/1992 I.).

24. Ze všech shora konstatovaných a blíže rozebraných důvodů tedy Vrchní soud v Praze shledal odvolání státního zástupce nedůvodným a jako takové jej dle § 256 tr. řádu zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti pravomocnému rozhodnutí lze podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoli výroku a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku toho rozhodnutí, které se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni do dvou (2) měsíců od doručení toho rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f tr. řádu.

Praha 21. prosince 2021

JUDr. Milan Krejčířík
předseda senátu